YOBÜ

II. ULUSLARARASI ORTA ANADOLU SEMPOZYUMU

“Sürdürülebilirlikte Güncel Yaklaşımlar”

BİLDİRİLER KİTABI

Bu Sempozyum Yozgat Bozok Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi Tarafından SBE-2025-1665 Nolu Proje Kapsamında Desteklenmiştir.

15-16-17 MAYIS 2025
YOZGAT

YOBÜ

II. ULUSLARARASI ORTA ANADOLU SEMPOZYUMU

“Sürdürülebilirlikte Güncel Yaklaşımlar”

15-16-17 MAYIS 2025

BİLDİRİLER KİTABI

(Özet, Genişletilmiş Özet, Tam Metin)

DÜZENLEYEN:

Yozgat Bozok Üniversitesi Rektörlüğü

Meslek Yüksekokulları Koordinatörlüğü

Bu Sempozyum Yozgat Bozok Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi Tarafından SBE-2025-1665 Nolu Proje Kapsamında Desteklenmiştir.

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
MESLEK YÜKSEKOKULLARI KOORDİNATÖRLÜĞÜ YAYINLARI NO:2

E-ISBN

978-625-00-6701-7

Yozgat Bozok Üniversitesi
Meslek Yüksekokulları Koordinatörlüğü

İletişim:
Erdoğan Akdağ Doğu Kampüsü Rektörlük Binası
Atatürk Yolu 8. Km. 66900 Merkez/Yozgat
0(354) 212 10 74
meyok@bozok.edu.tr

YAYIN YÖNETMENİ
Prof. Dr. Tansel HACIHASANOĞLU

EDİTÖRLER
Prof. Dr. Tansel HACIHASANOĞLU
Doç. Dr. Ramazan KURTOĞLU
Öğr. Gör. Alperen Timuçin SÖNMEZ
Öğr. Gör. Ahmet ÜNLÜ

KAPAK VE İÇ TASARIM
Öğr. Gör. Alperen Timuçin SÖNMEZ

Bu bildiriler kitabında yayımlanan içerik kullanımından doğabilecek sonuçlardan veya yanılgılardan sempozyum kurulları ve editörler sorumlu tutulamayacaklardır. İçeriklerde yer alan görüşler ve fikirler sempozyum kurulları ve editörlerin görüşlerini yansıtmaz. Makalelerin hukuki sorumluluğu yazarlara aittir.

Bu kitabın her hakkı Yozgat Bozok Üniversitesi Rektörlüğü Meslek Yüksekokulları Koordinatörlüğü'ne aittir. Her hakkı saklıdır. İzin almaksızın kitabın herhangi bir bölümü veya tamamı elektronik ya da mekanik yöntemlerle (fotokopi dahil) hiçbir şekilde basılamaz ve çoğaltılamaz. İktibaslarda kaynak gösterimi zorunludur.

Copyright ©2024 Yozgat Bozok Üniversitesi Rektörlüğü Meslek Yüksekokulları Koordinatörlüğü

SEMPOZYUM KURULLARI

ONURSAL BAŞKAN
Prof. Dr. Evren YAŞAR
(Yozgat Bozok Üniversitesi Rektörü)

SEMPOZYUM BAŞKANI
Prof. Dr. Tansel HACIHASANOĞLU
(Yozgat Bozok Üniversitesi Rektör Yardımcısı / MEYO Koordinatörü)

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Veli AKEL	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa KOCAKAYA	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Ramazan KURTOĞLU	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa ÖZDEMİR	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Onur BATMAZ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Nurcan DOĞAN	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Furkan ÇELEBİ	Yozgat / Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Canan KARADAŞ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Ali GEZER	Kayseri Üniversitesi
Doç. Dr. Şuayip Doğuş DEMİRCİ	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi
Doç. Dr. Ümit ÇIRAKLI	İzmir Bakırçay Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Emre EKİNCİ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tekin GÜLER	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Alperen ERDOĞAN	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep ÖZTÜRK YAPRAK	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hülya KÜÇÜKOĞLU	Yozgat Bozok Üniversitesi
Öğr. Gör. Mertcan ARITÜRK	Yozgat Bozok Üniversitesi
Öğr. Gör. Tolga HANAYOĞLU	Yozgat Bozok Üniversitesi
Öğr. Gör. Alperen Timuçin SÖNMEZ	Yozgat Bozok Üniversitesi

EDİTÖRLER

Doç. Dr. Ramazan KURTOĞLU	Yozgat Bozok Üniversitesi
Öğr. Gör. Alperen Timuçin SÖNMEZ	Yozgat Bozok Üniversitesi

SEMPOZYUM SEKRETERYASI

Öğr. Gör. İhsan ÜSTÜNTAŞ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Öğr. Gör. Ahmet ÜNLÜ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Öğr. Gör. Yeliz BULUT	Yozgat Bozok Üniversitesi

KATKIDA BULUNANLAR

Öğr. Gör. Emre AYKAÇ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Bilg. Müh. Turan Kaan GÜR	Yozgat Bozok Üniversitesi
Şef Ömer DOĞANGÖNÜL	Yozgat Bozok Üniversitesi
Tekniker Osman GÜLTEPE	Yozgat Bozok Üniversitesi

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Alkan GÜNLÜ	Çankırı Karatekin Üniversitesi
Prof. Dr. Ayhan AKYOL	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Prof. Dr. Burak ARICAK	Bursa Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Cafer Mert YEŞİLKANAT	Artvin Çoruh Üniversitesi
Prof. Dr. Çiğdem Belgin DİKMEN	Yozgat Bozok Üniversitesi
Prof. Dr. Ercan KARAKÖSE	Kayseri Üniversitesi
Prof. Dr. Ersin KOLAY	Yozgat Bozok Üniversitesi
Prof. Dr. Esma UZUNHİSARCIKLI	Yozgat Bozok Üniversitesi
Prof. Dr. Fuat KÖKSAL	Yozgat Bozok Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan GÜL	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. İlhan GÜLLÜ	Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi
Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Kenan GÜLLÜ	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa BÖYÜKATA	Yozgat Bozok Üniversitesi
Prof. Dr. Naci ŞAHİN	Yozgat Bozok Üniversitesi
Prof. Dr. Nilüfer NEGİZ	Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Nursel ÖKSÜZ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Prof. Dr. Serkan AKKOYUN	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Sinan AKSÖZ	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Taner ERYILMAZ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Prof. Dr. Turgay DİNDAROĞLU	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Uğur TEMİZ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Prof. Dr. Veli AKEL	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Volkan YILMAZ	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf SERENGİL	İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa
Prof. Dr. Zafer YÜCESAN	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Gürkan YÜKSEK	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Doç. Dr. Ali DURMUŞ	Kayseri Üniversitesi
Doç. Dr. Ali ULVİ	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Arif Selim EREN	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Doç. Dr. Çağlar AKÇAY	Düzce Üniversitesi
Doç. Dr. Fatih ŞEN	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma KILIÇ DOKAN	Kayseri Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma KORKMAZ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Hacer SANCAKTAR	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Hüseyin MERTOL	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Dr. İlker KILIÇ	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Güvenç NEGİZ	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet KUTLU	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜK	Artvin Çoruh Üniversitesi
Doç. Dr. Mohammed RAFİGHİ	Başkent Üniversitesi
Doç. Dr. Murat AY	Yozgat Bozok Üniversitesi

Doç. Dr. Musa Said DÖVEN	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Dr. Mücahit YILDIRIM	Samsun Üniversitesi
Doç. Dr. Nevran KARACA	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Nuri BOZALİ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Onur BATMAZ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Rıfat KURBAN	Abdullah Gül Üniversitesi
Doç. Dr. Serpil SAVCI	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Şemsinnur GÖÇEN	Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Şuayip Doğuş DEMİRCİ	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi
Doç. Dr. Uzay KARAHALİL	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Ümit ÇIRAKLI	İzmir Bakırçay Üniversitesi
Doç. Dr. Yunis TORUN	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Doç. Dr. Zekiye KOCAKAYA	Kayseri Üniversitesi
Doç. Dr. Zuhal AKGÜN	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Aysun ŞEHİT	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bahadır ŞİN	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bekir ÖZKAN	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Esra Özge AYGÜL	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatma Merve NACAKCI	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gökalp ÇINARER	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gökçe AYDÖNER ÇOBAN	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülfinaz ÖZOĞUL	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülhan DENİZ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülşah KAYA	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Güven DEMİRTAŞ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Handan ADIBELLİ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İlkay BURAN	Karabük Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ertuğ YAVUZ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ertuğ YAVUZ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet GÖK	Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ünsal BARAK	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Metin YALVAÇ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nahit YILMAZ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nida KIYICI	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nida PALABIYIK	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nigar ÖZÇETİN	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nizamettin ERBAŞ	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nurdan DOĞRU ÇABUKER	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nursel ÜSTÜNDAĞ ÖCAL	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nurullah ÖZTÜRK	Kayseri Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Olcay Türkan YURDUGÜZEL	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Polat ÖZYİĞİT	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Raşit ACAR	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Rukiye ÇAKMAK	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sevgi KANSIZ	Samsun Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tarık AKAN	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tuba ALBAYRAK	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Türker KOZA	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Zeki YILBAŞI	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Paul STEVENSON	Northeastern University
Dr. Raditya UTAMA	Florida State University
Dr. Marija STEVKOVSKA	Uluslararası Balkan Üniversitesi
Dr. Reza MOHAMMADİGHAREHBAGH	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Duygu AÇIK	Yozgat Bozok Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Murat ERTUĞRUL	Yozgat Bozok Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Necati AKSOY	Yozgat Bozok Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKTE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR: BİLİM, İŞ BİRLİĞİ VE ÇÖZÜM iii

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PERSPEKTİFİNDEN KÜRESEL DİPLOMASİ VE TÜRKİYE'NİN ROLÜ iv

ÖZET METİN BİLDİRİLER 1

HİYERARŞİK YAPI METOTLARI KULLANILARAK ALTERNATİF ENERJİ KAYNAKLARINDAN ELEKTRİK ENERJİSİ TÜKETİMİNİN TOPOLOJİK ANALİZİ 2

ULUSLARARASI HUKUKTA İNSANLIĞIN KÜLTÜREL MİRASI'NIN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ: SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PERSPEKTİFİNDE BİR İNCELEME 4

KUTSAL METİNLERDE SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM PRENSİPLERİ: TEVRAT ÖRNEĞİ 6

İSLAM TARİHİNDE SOSYAL ADALET VE SÜRDÜRÜLEBİLİR TOPLUM MODELLERİ 7

ÜNİVERSİTELERDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN ÇOK BOYUTLU BİR İNCELEME 8

YETİŞKİNLERDE GIDA OKURYAZARLIĞI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR BESLENME DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10

İNSAN HAKLARI İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİR AFET POLİTİKALARI: IDRL KLAVUZ ÖRNEĞİ 12

ASKERİ İSTİHBARATTA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: ÇEVRESEL TEHDİTLER, TEKNOLOJİK DÖNÜŞÜM VE HİBRİT SAVAŞ STRATEJİLERİ 14

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR BESLENMEYE YÖNELİK DAVRANIŞLARINI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR GIDA OKURYAZARLIĞININ DEĞERLENDİRİLMESİ 16

KIR-KENT KARŞITLIĞINDA SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTLİLEŞMENİN YERİ 17

SÜRDÜRÜLEBİLİR KENT PLANLAMASININ UYGULAMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ 18

YAPAY ZEKAYA YÖNELİK HEMŞİRELİK ALANINDA YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ 19

DİJİTAL HASTANE UYGULAMALARI KONUSUNDA HEMŞİRELİK ALANINDA YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ 21

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE FİNANSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE YEŞİL FİNANSMANIN BİR DEĞERLENDİRMESİ 23

YUMURTASIZ BEZE ÜRETİMİ VE BAZI ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ 25

Z KUŞAĞI TÜKETİCİLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM VE EKOLOJİK BİLİNÇ DÜZEYLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER ÜZERİNE NİTEL BİR ÇALIŞMA 27

YOZGAT BELEDİYESİ AKILLI DURAK PROJESİ İNCELEMESİ 28

KENTSEL GELİŞİM SÜRECİNDE YOZGAT MERKEZ'DEKİ TESCİLLİ YAPILARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI 29

BİR MEDENİYET TESTİ: PANDEMİ 31

Z KUŞAĞI TÜKETİCİLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM ALIŞKANLIKLARI, ÇEVRESEL FARKINDALIK VE EKOLOJİK VATANDAŞLIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ 33

SARIKAYA-YOZGAT YÖRESİNDE PARKLARDAN TOPLANAN TOPRAK ÖRNEKLERİNDE TOXOCARA SPP.'NİN YAYGINLIĞININ ARAŞTIRILMASI 35

GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ MÜLTECİLERİN SAĞLIK HAKKI: SURİYELİLER ÖRNEĞİ 37

KARAÇAM (*PİNUS NİGRA*) GÖVDELERİNDE EPİFİTİK LİKENLERİN BAKI YÖNLERİNE GÖRE DAĞILIMI: YOZGAT ÇAMLIK MİLLİ PARKI ÖRNEĞİ 38

YÜKSELTİ BASAMAKLARINA GÖRE ODUNSU TÜR SAYISINDAKİ DEĞİŞİMİN BELİRLENMESİ: ÇAT (SİVAS) ORMANLARI ÖRNEĞİ 40

DERİ ÜRETİMDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK 42

APPLICATION OF Ti_3ALC_2 AND MWCNT-BASED THIN FILMS ON AA2024-T3 ALUMINUM SURFACES VIA DIP-COATING METHOD AND EVALUATION OF THEIR SUPERCAPACITOR PERFORMANCE .. 44

DOĞAL DİL İŞLEME YÖNTEMLERİYLE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ODAKLI AKADEMİK YAYINLARIN KONU MODELLEMESİ 45

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ DOĞRULTUSUNDA KADIN SAĞLIĞINDA GİYİLEBİLİR TEKNOLOJİLERİN ROLÜ 47

DİŞ HEKİMLİĞİNDE KULLANILAN CİHAZLARIN OLUŞTURDUĞU ELEKTROMANYETİK ALANLARIN ÖLÇÜMÜ VE OLASI MESLEKİ MARUZİYETİN DEĞERLENDİRİLMESİ 48

DİJİTAL ÖĞRENCİ İŞLERİ SÜREÇLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞE KATKISI: YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ 50

DİJİTALLEŞMENİN SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM DAVRANIŞI ÜZERİNE OLUMLU VE OLUMSUZ ETKİLERİ 51

TÜRKİYE'DEKİ ÜNİVERSİTELERİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PERFORMANSI: GREENMETRİC İZLEME SİSTEMİ ÇERÇEVESİNDE BİR DEĞERLENDİRME 52

CORROSION PERFORMANCE OF AA2024-T3 ALLOY COATED WITH Ti_2SnC MAX PHASE AND GRAPHENE: A SUSTAINABILITY PERSPECTIVE 53

KADIN VE MİTOLOJİ 54

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK MUHASEBESİ ÜZERİNE AKADEMİK EĞİLİMLER: BİBLİYOMETRİK BİR DEĞERLENDİRME 55

DEVELOPMENT OF A NEW METAL WORKİNG FLUİDS TO İMPROVE THE MACHİNABİLİTY OF AISI D2 STEEL: A SUSTAİNABİLİTY FOCUSED APPROACH 56

KULLANIMDA OLAN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLAMA STANDARTLARI VE UYGULAMALARI KONUSUNDA TÜRKİYE KAPSAMINDA BİR DEĞERLENDİRME 57

MA YÖNTEMİ İLE AL7075 TOZLARINA TİC VE B_4C TAKVİYELERİ YAPILARAK HİBRİT KOMPOZİT MALZEMELER ÜRETİLEBİLİRLİĞİ 59

SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİMDE TUTUM-DAVRANIŞ FARKI: KAVRAMSAL BİR ÇALIŞMA 60

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE BAĞLAMINDA TÜRKİYE'DE KARBONMONOKSİT SALINIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN ARDL SINIR TESTİ İLE İNCELENMESİ 61

YENİLENEBİLİR ENERJİ TÜKETİMİ VE EKONOMİK BÜYÜMENİN CO2 EMİSYONU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ 62

ÖN ALAŞIMLI 31CRMO12 ÇELİKLERİNE BORO-SİNTERLEME İŞLEMİNİN UYGULANABİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ 63

UNRAVELİNG THE ENVİRONMENTAL PAYOFFS OF COST RATİONALİZATİON MANAGEMENT UNDER GLOBAL COMPETİTİON: THE CASE OF THE HİGH-TECH SECTOR 64

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ PERSPEKTİFİNDE AİLE İÇİ ŞİDDETİN KADININ ÇALIŞMA HAYATINA ETKİSİ VE ILO'NUN 190 SAYILI SÖZLEŞMESİ 65

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET METİN BİLDİRİLER 67

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ BİLSEM DESTEK EĞİTİMİ ÇERÇEVE ÖĞRETİM PROGRAMININ SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ 68

RAYLI SİSTEMLERDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: AKIMSIZ NİB KAPLAMA 71

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE İNSANA YAKIŞIR İŞ 77

CEZA HUKUKU VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KESİŞİMİNDE YENİ BİR EKONOMİK SUÇ KATEGORİSİ OLARAK YEŞİL FİNANSAL SUÇLAR 84

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKESİNİN DEVLET KUDRETİ VE İNSAN HAKLARINA ETKİSİ ÜZERİNE BİR TARTIŞMA 92

SÜRDÜRÜLEBİLİR MİMARLIK BAĞLAMINDA GELENEKSEL KONUT YAPILARININ İRDELENMESİ; YOZGAT ÖRNEĞİ 100

SÜRDÜRÜLEBİLİR İLETİŞİMDE CHATBOTLARIN MÜŞTERİ DENEYİMİ ÜZERİNE ETKİSİ: TRENDYOL ÖRNEĞİ 106

FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON ÖĞRENCİLERİNİN EKOLOJİK AYAK İZİ VE YEŞİL FİZYOTERAPİ FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 113

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR SAĞLIKLI YAŞAM TARZI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ 116

DİJİTAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE VERİ GÜVENLİĞİ: TÜRKÇE DESTEĞİ OLAN ENERJİ VERİMLİ BİR ŞİFRELEME ALGORİTMASI 118

SÜRDÜRÜLEBİLİR İLAÇ TÜKETİMİ: SORUNLAR, ÇÖZÜMLER VE ÖNERİLER 128

HİTİT GÖLPINAR BARAJI ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN ESKİ ÇAĞ'DA SU YÖNETİMİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK 138

DERS PROGRAMI OPTİMİZASYONU: YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ VAKA ÇALIŞMASI 144

KOMBİN ÖNERİLER: KİŞİSELLEŞTİRİLMİŞ STİL ÖNERİLERİ İÇİN YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ MOBİL UYGULAMA 150

MERMER SANAYİSİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İÇİN BİR ÖNERİ: YAPAY WOLLASTONİT ÜRETİMİ 156

MERMER SANAYİSİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İÇİN BİR ÖNERİ: KOMPOZİT ÜRETİMİ 167

MOBİL CİHAZLARDA VPN BAĞLANTI TESPİTİ 176

AÇIKLANABİLİR YAPAY ZEKA İLE DONANIMSAL ENERJİ TÜKETİMİNİ GÖRSELLEŞTİRME VE OPTİMİZASYON 185

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLAMASINDA ÇİFTE ÖNEMLİLİĞİN BELİRLEYİCİLERİ: TÜRKİYE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSİ ÖRNEĞİ 188

TÜRKİYE'DEKİ ÜNİVERSİTELERDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLAMASI: MEVCUT DURUMUN ANALİZİ VE DEĞERLENDİRME 194

1934-1951 YILLARI ARASINDA BULGAR ULUSLAŞMA SÜRECİ VE TÜRKİYE'YE YÖNELİK ZORUNLU GÖÇLERİN ORTA ANADOLU'YA YANSIMALARI 198

REKLAM SEKTÖRÜNÜN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ BAĞLAMINDA GÖRSEL VE VİDEO ÜRETİMİ YAPAN YAPAY ZEKÂ UYGULAMALARININ REKLAMCILIK ALANINDA KULLANIMININ KARŞILAŞTIRMASI 205

TAM METİN BİLDİRİLER **212**

SÜRDÜRÜLEBİLİR GASTRONOMİ VE TEKNOLOJİ 213

İŞLETMELERDE SÜRDÜRÜLEBİLİR TEDARİK İÇİN BİR REHBER: ISO 20400 STANDARDI 220

FCC PROJESİ VE BİLİMİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ: YÜKSEK ENERJİ FİZİĞİ DENEYLERİNİN GELECEĞİ 232

ÖZEL GÜVENLİK VE KORUMA PROGRAMLARINDA SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI 241

YÜKSEKÖĞRETİMDE FİNANSAL OLMAYAN RAPORLAMA: YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ'NDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GÖSTERGELERİ VE KAMU MUHASEBESİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME 252

YAPAY ZEKÂ İLE ELMA TAZELİK SINIFLANDIRMASI 260

YAVAŞ MODA HAREKETİNDE DİJİTAL ETKİ: INSTAGRAM ETKİLEYİCİLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKTEKİ ROLÜ 269

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAPSAMINDA DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜN KATKISI 283

ICP-MS İLE *NEOLİODES THELEPROCTUS* (HERMANN, 1804) VE YAŞAM ALANINDAKİ ESER ELEMENT ANALİZLERİ 293

ANAYASAL DEVLETİN İNŞASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KURUMSALLAŞMA 302

SANAT VE EKOLOJİ: ANTROPOSEN ÇAĞINDA SANATIN ROLÜ 310

SAHTE GÖRSELLERİN TESPİTİ ÜZERİNE KISA BİR ÇALIŞMA: MAKİNE ÖĞRENİMİ VE DERİN ÖĞRENME YÖNTEMLERİ KIYASLAMASI 320

TALAŞLI İMALATTA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: MİNİMUM MİKTARDA YAĞLAMA YÖNTEMİ (MMY) 330

GÜNEŞ, RÜZGÂR VE HİDROELEKTRİK ÜZERİNDEN TÜRKİYE'NİN SÜRDÜRÜLEBİLİR ENERJİ DÖNÜŞÜMÜ 339

YAPAY ZEKÂ REKLAMCILIĞININ KARBON AYAK İZİNİ AZALTMADAKİ ROLÜ 348

ORMANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIMINDA YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR 355

ORMAN EKOSİSTEMLERİNİN YÖNETİMİ VE KORUNMASI ÇALIŞMALARININ İRDELENMESİ 364

GELİŞMEKTE OLAN PİYASALARIN YEŞİL FİNANS YOLCULUĞU: BRICS-T ÜLKELERİ ÜZERİNE BİR LİTERATÜR TARAMASI* 374

SAĞLIKTA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: YOZGAT HALKININ YEŞİL HASTANE FARKINDALIK DÜZEYİ 382

KARBON KREDİLERİ: SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR GELECEK İÇİN BİR FIRSAT MI, YOKSA BİR ALDATMACA MI? 393

DÜNYA'DA ARTIRILMIŞ GERÇEKLİK REKLAMCILIĞINDA EN GELİŞMİŞ 5 ÜLKENİN KARŞILAŞTIRILMASI 403

SÜRDÜRÜLEBİLİR ULAŞIM İÇİN BİSİKLET ENTEGRASYONU: YOZGAT'TA ALTYAPI, ALGI VE POLİTİKALAR 412

SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR KENTSEL MODEL OLARAK BİYOFİLİK AKILLI ŞEHİRLER 419

POLYMER MATERIALS USED IN THE DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE BUILDING MATERIALS 428

NEXT-GENERATİON IOT CONTROLLERS WİTH SOFTWARE AUTOMATİON FOR SUSTAİNABLE ENERGY AND SMART LİVİNG 437

KAPSAYICI BÜYÜME ÇERÇEVESİNDE MALZEME VERİMLİLİĞİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ 448

APPLICATION OF PHASE CHANGE MATERIALS IN SUSTAINABLE ARCHITECTURE 460

TAŞIMA MODLARINA GÖRE TÜRKİYE'NİN İHRACAT VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 476

TÜRKİYE İTHALATININ TAŞIMA MODLARINA GÖRE ANALİZİ 488

HURDA ARAÇLARIN GERİ DÖNÜŞÜMÜNÜN SÜRDÜRÜLEBİLİR MİMARLIK KAPSAMINDA İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ 498

SİGORTA SEKTÖRÜNDE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERE İLİŞKİN İŞVEREN YAKLAŞIMLARI VE BEKLENTİLERİ ÜZERİNE AMPİRİK BİR ÇALIŞMA* 511

KENT KONSEYLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTLERİN OLUŞUMUNDAKİ ROLÜ: YEREL YÖNETİŞİM VE KATILIMIN ÖNEMİ 523

BİYODİZEL ÜRETİM VERİMLİLİĞİNİ ARTTIRMADA FARKLI KATALİZÖR KULLANIMI VE REAKSİYON ŞARTLARINI İYİLEŞTİRMEYE YÖNELİK ÇALIŞMALAR 534

YOZGAT-SORGUN URANYUM REZERVLERİNİN EKONOMİYE KAZANDIRILMASINDA: YENİ NESİL SMR NÜKLEER REAKTÖRLER 543

ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞE STRATEJİK AÇIDAN BAKMAK: KAYNAK TABANLI GÖRÜŞ ÇERÇEVESİNDE BİR DEĞERLENDİRME 555

MEKANİK KİLİTLEME YÖNTEMİNDE KÜRESEL KANALLI BAĞLANTI MUKAVETİNİN İNCELENMESİ 560

DERİN ÖĞRENME İLE MANYETİK REZONANS ANJİYOGRAFİSİ GÖRÜNTÜLERİNDEN BEYİN ANEVRİZMASI TESPİTİ VE SEGMENTASYONU 567

SUNUŞ

Saygıdeğer Bilim İnsanları,

Yozgat Bozok Üniversitesi adına, "Sürdürülebilirlikte Güncel Yaklaşımlar" temasıyla düzenlediğimiz YOBÜ II. Uluslararası Orta Anadolu Sempozyumunu 15–16–17 Mayıs 2025 tarihlerinde, Yozgat Bozok Üniversitesi Meslek Yüksekokulları Koordinatörlüğü organizasyonunda; Erdoğan AKDAĞ Doğu Kampüsü – Erdoğan AKDAĞ Kongre ve Kültür Merkezinde yüz yüze ve çevrimiçi olarak gerçekleştirmekten büyük bir onur duymaktayız.

Ana temamız olan "Sürdürülebilirlikte Güncel Yaklaşımlar", gezegenimizin karşı karşıya bulunduğu çok katmanlı çevresel, ekonomik ve toplumsal sorunlara kanıta dayalı, uygulanabilir ve ölçülebilir çözümler üretme irademizi ifade etmektedir. Bu tema; disiplinler arası bilgi birikimini buluşturarak, teoriden uygulamaya uzanan bir köprü kurmayı; yerel ve bölgesel dinamikleri küresel gündemle eşgüdüm içinde ele almayı; üniversite–kamu–özel sektör–sivil toplum iş birliğini kurumsallaştırmayı hedeflemiştir. Sempozyumumuz, bilimsel bilginin yalnızca yaygınlaşmasını değil, aynı zamanda politikaya ve uygulamaya yansımasını da önceleyen bir perspektife sahiptir. Bu çerçevede sunulan her çalışma, güncel yöntemlerle üretilmiş bulguları ölçeklenebilir çözüm önerilerine dönüştürme potansiyeli bakımından değerlendirilmiştir.

Bu yıl sempozyum programımız, 56 yüz yüze ve 49 çevrimiçi olmak üzere toplam 105 bildiriden oluşmuştur. Yüz yüze oturumlarımız 6 paralel, toplam 12 oturum; UZEM koordinasyonunda yürütülen çevrimiçi oturumlarımız ise üniversitemiz çevrimiçi toplantı platformu İCTİMA üzerinden 6 paralel, toplam 11 oturum halinde icra edilmiştir. Sempozyumumuz; 37 kurum ve 24 şehirden gelen araştırmacıların katkılarıyla, alanlar arası güçlü bir iş birliği ve zengin bir bilimsel çeşitlilik sergilemiştir. Toplam 174 yazarlık araştırmacı ile ortaya konan bu üretkenlik, sürdürülebilirliğin çevresel, ekonomik ve toplumsal boyutlarını birlikte ele alan bütüncül yaklaşımımızın somut bir göstergesidir. 6 yabancı katılımcının katkısıyla program, uluslararası katılımlı bir bilimsel etkinlik hüviyeti kazanmıştır.

Açılış oturumumuz 15.05.2025 tarihinde saat 10.00'da gerçekleştirilmiş; Onur Konuğumuz, Önceki Dönem Dışişleri Bakanı ve NATOPA Türk Delegasyonu Başkanı Sayın Mevlüt ÇAVUŞOĞLU, "*Sürdürülebilirlik Perspektifinden Küresel Diplomasi ve Türkiye'nin Rolü*" başlıklı konuşmalarıyla bizleri onurlandırmıştır. Paralel oturumlarımızın yanı sıra, davetli konuşmacılarımız Prof. Dr. Recep ULUCAK (*İktisat Biliminde Sürdürülebilirlik Perspektifi ve Paradigma Değişimi*), Dr. Gözde KESTELLİOĞLU (*Sürdürülebilirlik Bağlamında Öne Çıkan Bazı Kent Modelleri*) ve Prof. Dr. Barış DURUKAN (*Sağlıkta Sürdürülebilirlikte Yapay Zekânın Rolü*) değerli katkılarıyla sempozyumumuzun entelektüel ufkunu daha da genişletmiştir.

Bilimsel içerik bakımından, çalışmaların sekiz tema altında yoğunlaştığı görülmektedir. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) yöneliminde ise, bildiriler Birleşmiş Milletler 2030 Gündeminin 17 hedefiyle ilişkilendirilmiş; böylece araştırmaların küresel hedeflerle uyum

derecesi görünür kılınmıştır. Özellikle SKA 12 – Sorumlu Üretim ve Tüketim(31 bildiri), SKA 11 – Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar (25 bildiri), SKA 3 – Sağlık ve Kaliteli Yaşam (21 bildiri) ve SKA 9 – Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı (19 bildiri) eksenlerinde güçlü bir yoğunlaşma tespit edilmiştir. Bu dağılım, sempozyumda paylaşılan çalışmaların kaynak verimliliği, kentlerin dayanıklılığı, toplum sağlığı ve yenilikçi altyapı alanlarında ölçülebilir çıktı üretmeye ve politika uyumunu güçlendirmeye elverişli bir çerçeve sunduğunu göstermektedir. SKA eşleştirmesi; proje ve politika düzeyinde etki değerlendirmesine, paydaşlar arası koordinasyona ve yatırım önceliklerinin kanıta dayalı biçimde belirlenmesine hizmet edecek ortak bir dil sunmaktadır.

Sempozyumumuzun öğrenci katılımı da takdire şayandır: 942 öğrencimiz kayıt altına alınmış ve katılım belgesi almaya hak kazanmıştır. Araştırmacılar, öğrenciler ve dinleyicilerle birlikte sempozyumumuz yaklaşık 1200 kişinin iştirakiyle gerçekleştirilmiş; üniversite–kamu–özel sektör–sivil toplum etkileşimini güçlendiren verimli bir platform ortaya çıkmıştır.

Ayrıca sempozyumumuz, Yozgat Bozok Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından SBE-2025-1665 nolu proje kapsamında desteklenmiştir.

Bu kapsamlı programın hayata geçirilmesinde özveriyle çalışan Düzenleme ve Bilim Kurullarına, titiz değerlendirmeleri için hakemlerimize, oturumlarımızı başarıyla yöneten oturum başkanlarımıza, emek veren sekretarya ve teknik ekibimize, çevrimiçi organizasyondaki kusursuz koordinasyonu için UZEM ekibine; katkı ve katılımlarıyla sempozyumumuzu zenginleştiren tüm bildiri sahiplerine, konuşmacılara ve katılımcılara ve değerli destekleri için Yozgat Bozok Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi'ne içten şükranlarımı sunarım.

Temennimiz odur ki bu bildiri kitabı; Orta Anadolu'dan yükselen bilimsel birikimi görünür kılan, yeni iş birliklerine ilham veren ve sürdürülebilir gelecek için somut yol haritaları oluşturmaya katkı sağlayan kalıcı bir başvuru kaynağı olacaktır.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Tansel HACIHASANOĞLU
Yozgat Bozok Üniversitesi Rektör Yardımcısı
Sempozyum Başkanı

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKTE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR: BİLİM, İŞ BİRLİĞİ VE ÇÖZÜM

Yozgat Bozok Üniversitesi olarak ev sahipliğini yaptığımız bu kıymetli sempozyumda insanlığın geleceğini doğrudan ilgilendiren bir kavramı, sürdürülebilirliği; çok boyutlu ve disiplinler arası bir bakış açısıyla ele almak için bir araya geldik. Bu birliktelik yalnızca akademik bir paylaşım değil, aynı zamanda sorumluluğun ve çözüm üretme kararlılığının bir göstergesidir.

Sempozyum temamız olan "Sürdürülebilirlikte Güncel Yaklaşımlar," hepimizin gündeminde yer alan bir sorunun yanıtını arıyor: Gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmak için bugün ne yapmalıyız?

Sürdürülebilir kalkınma artık sadece çevreyle sınırlı bir mesele değildir. Sağlıktan eğitime, ekonomiden sosyal adalete birçok alanda yeni modeller üretmek zorundayız. Bu nedenle, bu sempozyumun karbon ayak izinden yapay zekâya, tarım politikalarından kent planlamasına kadar uzanan zengin bir içeriği var.

Üniversitemizin farklı akademik birimleriyle birlikte ürettiği bu bilimsel katkıların hem bölgesel hem de ulusal kalkınma stratejilerine ışık tutacağına inanıyorum.

Bu bilimsel şölenin hazırlanmasında emeği geçen başta Sempozyum Başkanı Prof. Dr. Tansel HACIHASANOĞLU Hocam olmak üzere tüm akademisyen arkadaşlarıma, öğrencilerime ve bizi bu konuda yalnız bırakmayan hemşerilerime teşekkürlerimi sunuyorum.

Katılımlarıyla bizleri onurlandıran Sayın Bakanım ve kıymetli vekillerimize şükranlarımı sunuyorum. Sempozyumun verimli, ufuk açıcı ve dostluklara vesile olmasını diliyorum.

Prof. Dr. Evren YAŞAR
Yozgat Bozok Üniversitesi Rektörü
Sempozyum Onursal Başkanı

TÜRKİYE'DEKİ ÜNİVERSİTELERDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLAMASI: MEVCUT DURUMUN ANALİZİ VE DEĞERLENDİRME

SUSTAINABILITY REPORTING AT UNIVERSITIES IN TÜRKIYE: ANALYSIS AND EVALUATION OF THE CURRENT SITUATION

Ahmet ÜNLÜ[1]
Oğuzhan DANIŞ[2]

Giriş

Çevresel kaygılarla sınırlı olmayan Sürdürülebilirlik, günümüzde ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla birlikte değerlendirilen çok boyutlu bir kavram haline gelmiştir. Yükseköğretim kurumları ise bilgi üretme, toplumu yönlendirme ve nitelikli yeni nesiller yetiştirme misyonları gereği sürdürülebilirlik alanında öncü rol üstlenmektedir. Üniversiteler, çevresel etkilerin azaltılması, toplumsal sorumlulukların yerine getirilmesi, kaynakların etkin ve sürdürülebilir biçimde kullanılması ile şeffaf ve hesap verebilir yönetim ilkelerinin kurumsal düzeyde içselleştirilmesi doğrultusunda çok yönlü yükümlülükler taşımakta olup; bu kapsamda sürdürülebilirlik raporlaması, söz konusu yükümlülüklerin gerçekleştirilme düzeyinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve paydaşlara şeffaf biçimde sunulması açısından stratejik bir yönetişim aracı işlevi görmektedir.

Üniversiteler için özel sürdürülebilirlik göstergeleri; enerji ve su tüketimi, atık yönetimi, karbon ayak izi, cinsiyet eşitliği, erişilebilirlik, sürdürülebilir kalkınma amaçlarına yönelik akademik yayınları hem çevresel hem de sosyal göstergeleri kapsar. Bu çalışma, Türkiye'deki üniversitelerin sürdürülebilirlik raporlamalarını değerlendirmeyi, mevcut durumu analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Bu çalışma, Türkiye'deki üniversitelerin sürdürülebilirlik raporlamalarını değerlendirmek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniğini kullanmaktadır. 2024 yılı itibarıyla YÖK'e bağlı 131 devlet ve 74 vakıf üniversitesinin resmi internet siteleri incelenmiş; sürdürülebilirlik raporları, kurumsal yapılar ve UI GreenMetric sıralamaları temel alınarak veriler toplanmıştır. Üniversitelerin kamuya açık raporları, içerik, kapsam ve güncellik açısından karşılaştırmalı olarak analiz edilmiş; bulgular, kurumsal şeffaflık ve sürdürülebilirlik yönetişimi çerçevesinde yorumlanmıştır. Çalışma, yalnızca kamuya açık verilerle sınırlı olup, herhangi bir üniversiteyle doğrudan temas kurulmamıştır.

Türkiye'deki Üniversitelerde Mevcut Durum Analizi

Türkiye'de sürdürülebilirlik raporu yayımlayan üniversite sayısı sınırlıdır. Çalışma kapsamında incelenen üniversitelerden 53 devlet üniversitesi ile 25 vakıf üniversitesi sürdürülebilirlik raporlarını açıklamaktadır. Ancak bu raporlar arasında içerik, format ve kapsam açısından ciddi farklılıklar bulunmaktadır. Sürdürülebilirlik raporlarının kamuoyuna sunulması, üniversitelerin kurumsal şeffaflığına önemli katkılar sağlamakta, hesap verebilirlik düzeyini artırmaktadır. Devlet üniversiteleri arasında Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi ve İnönü Üniversitesi öne çıkarken; vakıf üniversiteleri arasında Özyeğin Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi dikkat çekmektedir.

[1]Ahmet ÜNLÜ, Öğr. Gör., Yozgat Bozok Üniversitesi, ahmet.unlu@bozok.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0143-7645
[2]Oğuzhan DANIŞ, Öğr. Gör., Yozgat Bozok Üniversitesi, oguzhan.danis@bozok.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6548-9490

Sürdürülebilirlik raporlarını kamuoyuyla paylaşan üniversitelerden 32'si 2024 yılına ait güncel raporlarını yayımlamışken, 42'si 2023 yılına, 3'ü 2022 yılına ve yalnızca 1'i 2018 yılına ait raporunu kamuoyuna sunmuştur; bu durum üniversitelerin sürdürülebilirlik raporlamasında güncellik düzeylerinin kurumsal kapasite ve raporlama sürekliliği açısından farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Türkiye genelinde 114 üniversite, sürdürülebilirlikle ilgili idari bir yapı (ofis, koordinatörlük, komisyon vb.) oluşturmuştur. Ancak bu üniversitelerden sadece 69'u sürdürülebilirlik raporu yayınlamıştır. Bu durum, sürdürülebilirlik konusunun kurumsal yapıya yansıtılmış olmasına rağmen, raporlama ve kamuoyu ile şeffaf bilgi paylaşımı noktasında eksikliklerin bulunduğunu göstermektedir. Rapor yayınlama oranı yaklaşık %61'dir. Bu tablo, sürdürülebilirliğin sadece yapısal düzeyde değil, aynı zamanda faaliyetlerin izlenmesi, değerlendirilmesi ve paylaşılmasıyla da desteklenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

UI GreenMetric, Endonezya Üniversitesi tarafından 2010 yılında başlatılan bir sıralama sistemidir ve dünya genelindeki üniversitelerin sürdürülebilirlik performanslarını değerlendirmeyi amaçlar. Üniversiteler; altyapı, enerji ve iklim değişikliği, atık yönetimi, su kullanımı, ulaşım ve eğitim gibi kriterlere göre puanlanır. 2024 UI GreenMetric sıralamasında Türkiye'den 120 üniversite yer almış ve 92 üniversite ilk 1000'e girmeyi başarmıştır. Türkiye, Avrupa'da sıralamada en fazla üniversitesi bulunan ülke konumundadır. GreenMetric sıralamasında bulunan 48 devlet üniversitesi ile 19 vakıf üniversitesi sürdürülebilirlik raporlarını yayımlamışlardır.

Sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin diğer bir parçası olarak toplumsal cinsiyet eşitliği yükseköğretim kurumlarında güçlendirilmektedir. Son yıllarda kadın akademisyen sayısı yükseköğretim kurumlarında artarak devam etmektedir. Devlet üniversiteleri arasında İzmir Demokrasi, Hacettepe, Mimar Sinan Güzel Sanatlar, Galatasaray ve Anadolu üniversiteleri; vakıf üniversiteleri arasında ise İstanbul Galata, Ankara Medipol, Çağ, Fenerbahçe ve Yeditepe üniversiteleri, kadın akademisyen temsili bakımından ön plana çıkmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Türkiye'deki üniversitelerde sürdürülebilirlik raporlaması konusunda önemli bir bilinç oluşmaya başlamış olsa da uygulamada bütüncül ve standardize edilmiş bir yaklaşım henüz oturmamıştır. Üniversitelerin sürdürülebilirlik faaliyetlerini daha sistematik bir biçimde izleyip raporlayabilmesi için ortak göstergeler belirlenmeli, kurumsal kapasite artırılmalı ve uluslararası standartlarla uyum sağlanmalıdır. Bu adımlar, yükseköğretim kurumlarının sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkısını daha görünür ve etkili kılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik Raporlaması, Üniversite, GreenMetric, Cinsiyet Eşitliği

Introduction

Sustainability, which is not limited to environmental concerns, has become a multidimensional concept that is evaluated together with its economic, social and cultural dimensions. Higher education institutions assume a leading role in the field of sustainability due to their mission of producing knowledge, guiding the society and raising qualified new generations. Universities have multifaceted obligations in line with reducing environmental impacts, fulfilling social responsibilities, using resources effectively and sustainably, and internalizing transparent and accountable management principles at the institutional level; in this context, sustainability reporting serves as a strategic governance tool in terms of monitoring and evaluating the level of realization of these obligations and presenting them transparently to stakeholders.

Specific sustainability indicators for universities include both environmental and social indicators such as energy and water consumption, waste management, carbon footprint, gender equality, accessibility, academic publications for sustainable development purposes. This study aims to evaluate the sustainability reporting of universities in Turkey and analyze the current situation.

This study uses document analysis technique, one of the qualitative research methods, to evaluate the sustainability reporting of universities in Turkey. As of 2024, the official websites of 131 public and 74 foundation universities affiliated to the Council of Higher Education (YÖK) were analyzed and data were collected based on sustainability reports, institutional structures and UI GreenMetric rankings. The publicly available reports of the universities were analyzed comparatively in terms of content, scope and timeliness, and the findings were interpreted within the framework of corporate transparency and sustainability governance. The study is limited to publicly available data only and no direct contact was made with any university.

Current Situation Analysis at Universities in Türkiye

The number of universities publishing sustainability reports in Turkey is limited. Among the universities examined within the scope of the study, 53 public universities and 25 foundation universities disclose their sustainability reports. However, there are significant differences between these reports in terms of content, format and scope. Public disclosure of sustainability reports makes significant contributions to the institutional transparency of universities and increases the level of accountability. While Middle East Technical University, Yıldız Technical University and İnönü University stand out among public universities, Özyeğin University, Yeditepe University and Başkent University stand out among foundation universities.

While 32 of the universities that disclosed their sustainability reports to the public published their current reports for 2024, 42 of them disclosed their reports for 2023, 3 for 2022 and only 1 for 2018; this situation reveals that the level of timeliness in sustainability reporting of universities varies in terms of institutional capacity and reporting continuity.

Across Turkey, 114 universities have established an administrative structure (office, coordinatorship, commission, etc.) related to sustainability. However, only 69 of these universities have published sustainability reports. This shows that although sustainability is reflected in the institutional structure, there are deficiencies in reporting and transparent information sharing with the public. The rate of publishing a report is approximately 61 per cent. This table reveals that sustainability should be supported not only at the structural level, but also through monitoring, evaluation and sharing of activities.

UI GreenMetric is a ranking system launched by the University of Indonesia in 2010 and aims to assess the sustainability performance of universities around the world. Universities are scored according to criteria such as infrastructure, energy and climate change, waste management, water use, transport and education. In the 2024 UI GreenMetric ranking, 120 universities from Turkey took part and 92 universities managed to enter the top 1000. Turkey is the country with the highest number of universities in Europe. In the GreenMetric ranking, 48 public universities and 19 foundation universities have published their sustainability reports.

As another part of sustainable development goals, gender equality is being strengthened in higher education institutions. In recent years, the number of female academics has been increasing in higher education institutions. Among public universities, Izmir Democracy, Hacettepe, Mimar Sinan Fine Arts, Galatasaray and Anadolu universities; among foundation universities, Istanbul Galata, Ankara Medipol, Çağ, Fenerbahçe and Yeditepe universities stand out in terms of female academic representation.

Conclusion and Recommendations

Although a significant awareness on sustainability reporting has started to emerge in Turkish universities, a holistic and standardized approach has not yet been established in practice. In order for universities to monitor and report their sustainability activities more systematically, common indicators should be determined, institutional capacity should be increased and harmonization with international standards should be ensured. These steps will make the contribution of higher education institutions to sustainable development goals more visible and effective.

Keywords: Sustainability Reporting, University, GreenMetric, Gender Equality